

Poslední mohykáni

Mužů ve školách stále ubývá. Zeptali jsme se tří učitelů, kteří učí od mateřské po střední školu, co je na jejich práci baví a jestli někdy přemýšleli o tom, že by ze školy odešli.

Foto: 2x Michal Šula, MAFRA

Povolání učitele dává člověku svobodu

Když si jeho bývalí žáci přejí, aby je oddal, bere to Petr Martinek jako důkaz dobře odvedené práce. Ten mu dali jeho studenti i v roce 1994 historicky prvním Zlatým Ámosem, vítězství v anketě o nejoblíbenějšího učitele.

Za téměř třicet let, kdy ve Vlašimě učil na obchodní akademii, jeho třídami prošlo kolem dvou tisíc studentů. Od roku 2007, kdy jako zastupitel také oddává, zpečetl svazek minimálně čtyřiceti mladých lidí, bývalých studentů.

Že bude učít, se rozhodl ve třetím ročníku střední školy. „Jako řada teenagerů jsem psal básně, dobře jsem kreslil, z toho vyplynulo studium českého jazyka a výtvarné výchovy,“ vysvětluje volbu povolání. Změna ho nikdy nelákala. „Když jsem začínal, vybavil jsem si své učitele, přemýšlel jsem, jak to dělali, jestli si k nám našli cestu,“ říká.

Mladí odcházejí po roce

Odpověď na otázku, proč tomu tak je, pro něj není nijak zvlášť složitá. „Učitelství je jedno z nejsvobodnějších povolání. Vejdete do třídy, zavřete za sebou dveře a hodinu si postavíte, jak chcete. Můžete postupovat desítkami různých způsobů a nikdo vám do toho nemluví,“ říká Martinek.

I když na jeho škole tvoří muži

v učitelském sboru zhruba třetinu a nepamatuje si, že by to někdy bylo jinak, nová generace začínajících učitelů jiná je. V poslední době až příliš mnoho mladých kolegů odešlo, vydrželi jen půl roku nebo rok. „Ani si nevedli špatně, ale odešli s tím, že na to fyzicky a psychicky nemají. Je to hektické povolání, člověk učí jednu hodinu za druhou, nestačí si často ani vydechnout, velká přestávka je nutnost. I tak je spousta učitelů v padesáti vyhořelá,“ dodává Martinek.

Být učitelem je podle něho otázkou volby. Argumentem proti je nízký plat. Argument pro je kromě svobody v práci i svoboda v osobním životě. „Je to něco za něco. Mám méně peněz a je to vždycky hektické, ale když odučím, mám čas pro sebe,“ říká učitel.

O výši platů se bavit nechce, zato o papírové válce, kterou učitelé vedou, mluví od srdce. „Když jsem začínal, dostal jsem osnovy na čtyři roky, byly to čtyři strany okopírované na cyklostylu,“ povzděchne si. To se s dneškem nedá srovnávat.

A co by změníl? „Výuka by měla na základních a středních školách začínat v devět. Kvůli dědictví Františka Josefa I. naši studenti, kteří dojdou do několika desítek kilometrů, vstávají v pět ráno,“ říká s trochou nadsázky Petr Martinek. – Radka Hrdinová

Do banky se zpět nikdy nevrátím

Když si Petr Michalíček v 8. třídě podával přihlášku na střední školu, jeho třídní klidným hlasem a poněkud drsně pronesla: „Michalíčku, ani to nezkoušej. Na to nemáš.“

Dnes jedenatřicetiletý učitel tehdy zkoušel příjímácky na obchodní akademii. Přála si to jeho maminka, učitelka. „Máma chtěla, abych šel na školu, díky které bude později víc možností,“ vypráví s odstupem let Petr Michalíček. Na obchodní akademii úspěšně odmaturoval a začal pracovat v bance, aby se nakonec o pár let později navzdory přání rodičů stal učitelem.

Před sedmi lety otvíral první třídu nové mateřské školy v Horoměřicích u Prahy, i když ještě neměl potřebné vzdělání. „Chtěl jsem být s dětmi. Věděl jsem to odmalicka, v

bance mě to nebavilo,“ vzpomíná mladý muž na rok 2010, kdy podle statistik učilo ve školách jen dvě desetiny procenta mužů. Jinak samé ženy.

Raritou zůstal dodnes a ví to i on sám. Jiného kolegu z mateřinky za šest let, co v ní působil, nikdy nepotkal. Občas si při případal jako celebrita. Ale přiznává, že kromě obdivných slov kolegyně se potýkal i s předsudky stran rodičů. „Bylo mi 23. Někdy děti byly ve školce od rána do večera a občas mi říkaly tati. A tatínkům to lezlo na nervy.“

Petr Michalíček se ale vymyká i dalším statistikám. Zatímco jeho kolegové opouštějí školní třídy kvůli platům, protože jinde vydělají až o polovinu více, on odcházet nehodlá. „Můžu upřímně říct, že do banky se mi zpět nikdy nechtělo. Nedělám učitelství pro peníze.“

Vinu na tom, že muži z českého školství mizí, ale nemají podle něj jen nízké platy. Mluví o neustálých změnách a papírování, co učitele odrazuje.

„Přiznám se, že už všechny informační e-maily ministerstva a oběžníky nevnímám. Většina učitelů na to úplně rezignovala a nečte je. Pořád se to mění. Někdy je to komedie,“ nebojí se kritiky na adresu ministerstva školství mladý muž.

Zodpovědnost za životy

Vyšší platy by však učitelům přál i proto, že mají podle něj obrovskou odpovědnost.

„Když jsem byl v bance, bál jsem se o miliony. Ale peníze a lidský život je rozdíl,“ přemítá Michalíček a taky vysvětluje, proč se učitelé podle něj potýkají s nízkou prestiží svého povolání. „Ukazují málo svo-

ji práci. Rodiče ráno přivedou dítě, jako kdyby ho dali do dětského koutku. Nevidí práci, která se s jejich dětmi udělá,“ míní.

Když vypráví o své misi ve školství, sedí v první lavici před katedrou v I. A na Základní škole v Libčicích nad Vltavou. Na dveřích třídy stojí pod rozvrhem napsáno jeho jméno jako třídního učitele. „Už v mateřince jsem věděl, že se časem chci posunout dál. Začal jsem si připadat starý. Pětatřicetiletý chlap ve školce by byl zvláštní,“ popisuje, proč se rozhodl pro změnu.

Od září učí na I. stupni základní školy a dál zůstává raritou. Na základních školách totiž aktuálně působí necelých 14 procent mužů. Petr Michalíček na svém rozhodnutí nemění nic. „Nikdy jsem rozhodnutí jít do školství nelitoval,“ dodává. – Eva Zahradnická

INZERCE

EXIM tours
cestovní kancelář

Last Minute

Pomocí QR kódu získáte nejaktuálnější informace o cenách zájezdů rychle a pohodlně do svého mobilního zařízení.

CENA JE KONEČNÁ platí pro 1 osobu ve dvoulůžkovém standardním pokoji dle popisu v katalogu

VD – vlastní doprava
APT – apartmán
ST – studio

UAI – ULTRA All Inclusive | AI – All Inclusive
PLP – plná penze | PP – polopenze
SN – snídaně | BS – bez stravy

*Cena platná při nákupu do 30.9.2017

on-line prodej www.eximtours.cz

Member of **DĚR** Touristik

ÚPLNĚ NOVÉ LÉTO sleva až 41% při rezervaci
DO 31. PROSINCE

	dny	odlety	hotel	strava	cena
EGYPT – MARSA ALAM	8	08.11.	Praha	5* AI	9 190 Kč
SPOJENÉ ARABSKÉ EMIRÁTY	8	08.11.	Praha	3* SN	14 890 Kč
EGYPT – HURGHADA	8	09.11.	Praha	5* AI	8 290 Kč
EGYPT – HURGHADA	8	12.11.	Praha	5* AI	10 390 Kč
EGYPT – SHARM EL SHEIKH	8	13.11.	Praha	5* AI	12 290 Kč
TUNISKO – PEVNINA	8	14.11.	Praha	5* AI	9 990 Kč
ZANZIBAR	11	14.11.	Praha	4* soft AI	27 190 Kč
KEŇA	11	14.11.	Praha	4* soft AI	26 590 Kč
MAURICIUS	12	21.11.	Praha	4* PP	38 290 Kč
INDIE – KERALA	13	25.11.	Praha	3* SN	36 990 Kč
VIETNAM	11	27.11.	Praha	3* SN	35 890 Kč
KAPVERDY – SAL	8	28.11.	Praha	4* AI	21 190 Kč
DOMINIKÁNA – PUNTA CANA	11	30.11.	Drážďany	3* AI	27 200 Kč
KAPVERDY – BOA VISTA	8	01.12.	Praha	4+* AI	21 690 Kč
KUBA – VARADERO	11	04.12.	Frankfurt	4* AI	27 190 Kč
MEXIKO	11	06.12.	Kolín	3* SN	24 660 Kč
MEXIKO	10	13.12.	Praha	3* SN	30 890 Kč
KUBA – VARADERO	12	17.12.	Praha	4* AI	44 990 Kč
KUBA – VARADERO	12	27.12.	Praha	4* AI	53 390 Kč
BALI	11	17.01.	Praha	4* SN	41 175 Kč
SŘÍ LANKA	13	20.01.	Praha	4* AI	53 055 Kč
EKVÁDOR	13	02.02.	Praha	4* AI	50 679 Kč

Rodina mu učení rozmlouvala

Táta z něj učitele mít nechtěl. „Chtěl, abych měl pořádné zaměstnání,“ říká Bohuslav Hora, učitel češtiny a dějepisu na Základní škole v Plané nad Lužnicí. Maturoval proto na střední zemědělské škole v Chebu, zároveň se usilovně připravoval na příjímácky na pedagogickou fakultu v Plzni. Vzali ho na první pokus. Letos byl třetí v českém kole mezinárodní soutěže o nejlepšího učitele Global Teacher Prize.

Vykat, nebo tykat?

Když o postoji svého otce k učitelství přemýšlí s odstupem, napadá ho, že možná hrály roli i obavy z komunistického režimu. „On si pamatoval, jak se trhaly z čítanek obrázky Masaryka a Beneše. Říkal, že první šli vždycky pro sokoly, politiky a pro učitele,“ vzpomíná. Ani on si nedovede představit, že by učil za podmínek, které měli jeho předchůdci.

Svoboda, kterou má před tabulí, je pro něj důležitá. Být učitelem pro Horu znamená navazovat vztahy s žáky. Pamatuje si ještě, jak řešil, jestli si bude se svými prvními studenty na rokycanském gymnáziu vykat, nebo tykat. „Byl mezi námi tak malý věkový rozdíl. Nakonec jsem se rozhodl pro vykání,“ vzpomíná. Odchod zvažoval jen jednou, když se narodilo první dítě. Místo dvou platů musel stačit jeden. „Tchánova rodina mi několikrát říkala, že mám začít dělat něco pořádného,“ krčí rameny s tím, že i díky jejich pomoci to zvládl.

Za nevýhodu práce považuje zpětnou vazbu. Na tu čekáte dlouho, ale občas se to podaří. Setkal jsem se například na Facebooku s chlapcem, kterého jsem učil při suplování hodině na začátku kariéry, ještě si pamatuje mě i tu hodinu, byla o Karlu Martellovi,“ říká.

– Radka Hrdinová

Foto: František Víček, MAFRA